

DDMÁČEK

ZDARMA

Číslo 141 Ročník XIV.

www.ddmtrebic.cz

září 2025

Elektronickou verzi DDMáčku najdete na www.ddmtrebic.cz/casopis-ddmacek

NAŠE PRÁZDNINOVÉ TÁBORY

NEPŘEHLÉDNĚTE

Některé z našich kroužků mají ještě volná místa –
nezapomeňte se přihlásit!

ZVÍŘECÍ PŘÁTELÉ

Rubriku Zvířecí přátelé pro vás připravuje **Zookoutek DDM Třebíč**. Pro objednání komentovaných prohlídek nebo programů pro školy volejte na 602 276 962. Můžete nás také sledovat na facebooku: [facebook.com/ZookoutekDDMTrebic/](https://www.facebook.com/ZookoutekDDMTrebic/)

Jak bydlíme?

Pokračujeme v miniseriálu o ubikacích našich zvířátek.

Hadi Božka, Markétka a Pískle

Hady máme v Zookoutku celkem tři. Jsou to zároveň tři různé druhy – užovka červená, krajta královská a korálovka sedlatá. Všechny tyto druhy patří mezi hady s noční aktivitou a jsou proto aktivní večer a v noci, přes den většinou odpočívají. Jsou to nenáročná zvířata, která nedělají velký hluk.

Naše hady chováme každého zvlášť v prostorném teráriu s dostatečným větráním a velkou výškou

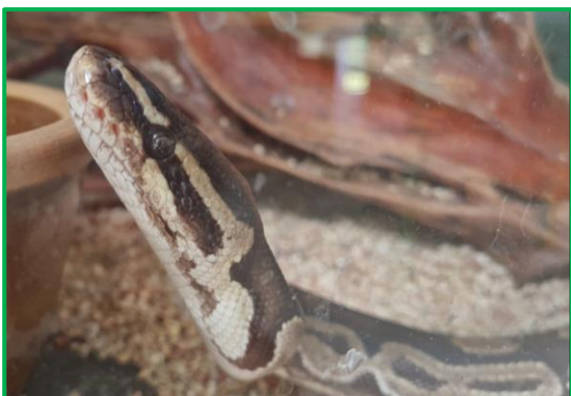

substrátu, do které se had může libovolně zahrabat. Obzvláště korálovku Markétku takto najdete velmi často. Někteří chovatelé krmí hady ve zvláštních boxech využívaných pouze ke krmení a hada po krmení přemístí zase zpět do terária. Bývá to z mnoha důvodů, např. aby si had nezvykl, že otevření terária znamená krmení a tedy nezačal být útočný, nebo aby nemohl omylem pozřít podestýlku, která pro něj může být velmi nebezpečná. Jelikož není vhodné s hady po krmení příliš manipulovat, krmíme je přímo v teráriu. Z tohoto důvodu jako substrát používáme kukuřičnou podestýlku, která není nebezpečná při náhodném pozření.

V teráriích si můžete všimnout výhřevů, které slouží pro udržování vhodné teploty v teráriu a hadi pod nimi mají výhřevné místo.

V teráriu naleznete množství různých kořenů a domečků, které slouží jako dekorace, prolézačky i úkryt. Na prolézání mají korálovka Markétka a užovka Pískle i 3D stěnu. Krajta Božka na 3D stěnu zatím čeká.

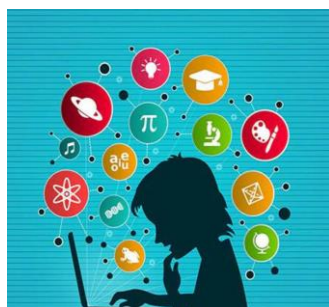
V teráriích naleznete velké misky s vodou, které slouží nejen k pití, ale i jako bazének. Hadi se totiž velmi rádi koupou. Chybí samozřejmě miska na krmení – hadi z misky potravu nepřijímají. Rostliny u hadů prozatím nepoužíváme. Nepoužíváme ani žádná světla - den a noc hadi rozlišují podle přirozeného světla v místnosti, protože mají terária přímo u oken.

CO MOŽNÁ NEVÍTE

Označení tohoto měsíce je odvozeno od spojení "za říje".

Kolem 22. a 23. září u nás začíná podzim (podzimní rovnodennost).

V září také slavíme:
od 16. září - Evropský týden mobility; **3. úterý v září** - Mezinárodní den míru; **20. září** - Den malování mandal; **21. září** - Mezinárodní den Alzheimerovy choroby; **21. září** - Mezinárodní den míru

V září slavíme:
5. září - Mezinárodní den charity; **8. září** - Mezinárodní den gramotnosti; **14. září** - Evropský den židovské kultury; **15. září** - Mezinárodní den demokracie; **16. září** - Mezinárodní den ochrany ozónové vrstvy

V září také slavíme:
23. září - Mezinárodní den neslyšících; **26. září** - Evropský den jazyků; **28. září** - Den české státnosti - Státní svátek; **28. září** - Světový den boje proti vzteklině; **29. září** - Světový den srdce

<https://blog.hubataceroska.cz/novinky/cervencove-svatky-vyroci-a-dalsi-vyznamne-dny-a-zajimavosti>; <https://vzdelavani.prozivot.cz/wp-content/uploads/2022/11/Digitalni-gramotnost-860x573.jpg>;
https://budejovice.rozhlas.cz/sites/default/files/styles/cro_16x9_tablet/public/images/be7e4b438b6f98b4eb2db2df1cd23c93.jpg?tok=3fAHtIf; https://my50plus.cz/wp-content/uploads/2021/03/mandala-5180247_1280-1024x1024.png;
https://img.ihned.cz/attachment.php/120/66488120/OHhpPClu04QB7bdn18okjU3va2mseSDL/shutterstock_35343886.jpg

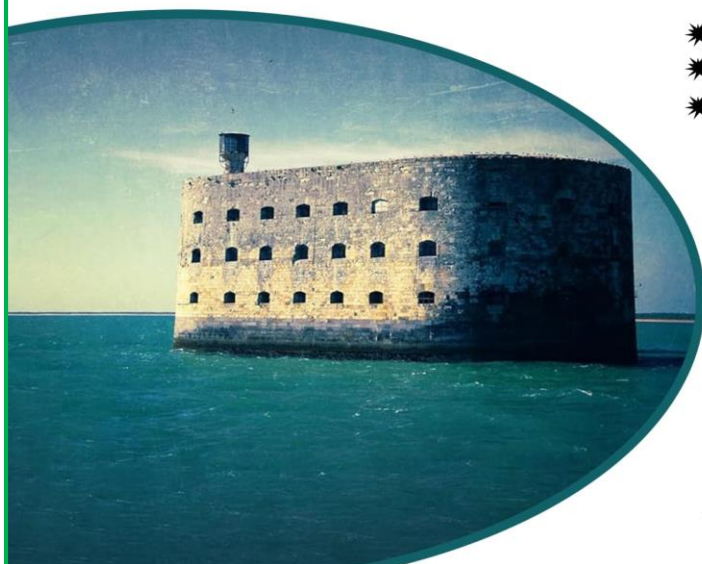
DOBRODRUŽNÝ KROUŽEK

TULÁCI: NÁVRAT DO PEVNOSTI BOYARD

Pevnost Boyard - tajemné místo plné nástrah, překážek. A také velmistřů pevnosti, kteří vás touží porazit. Pevnost ukrývá 7 klíčů od tajemného sálu. Když je získáte a odhalíte heslo, můžete zjistit, co se tam nachází a že to největší dobrodružství vás teprve čeká...

Co lze očekávat:

- ✳️ aktivity v prostorách ekotechnického centra Alternátor a to i v jeho podzemní části,
- ✳️ podzemní tunel, lanové i jiné překážky,
- ✳️ tajemné šifrovací systémy,
- ✳️ návštěvu ZOO koutku a mnoho dalšího.

DDM Třebíč
pondělí 15:30-17:30
Věk: 9-16 let

Kontakt:
Kamil Svoboda
svoboda@ddmtrebic.cz
605 437 805

www.ddmtrebic.cz

ASTRONOMICKÉ OKÉNKO

ZÁŘÍ 2025

Astronomické okénko pro Vás připravuje Hvězdárna a planetárium Třebíč. Naši činnost můžete sledovat na ddmtrebic.cz/hvezdarna, planetariumtrebic.cz, facebook.com/planetariumtrebic a instagram.com/planetariumtrebic.

Viditelnost planet v září:

Merkur a **Mars** v září neuvidíme. Na ranní obloze zůstává **Venuše**. **Jupiter** bude pozorovatelný ve druhé polovině noci, **Uran** po většinu noci kromě večera a **Saturn** a **Neptun** po celou noc.

Úkazy:

K pěknému seskupení dojde ráno 19. 9., kdy se nad východem setkají Měsíc, Venuše a Regulus (nejjasnější hvězda souhvězdí Lva). Do opozice se Sluncem jdou planety Saturn (21. 9.) a Neptun (23. 9.), což je výhodné pro jejich pozorování.

Meteorické roje:

Aktivní budou nepříliš bohaté roje:

α Aurigidy: od 28. 8. do 5. 9., maximum 1. 9., ZHR 10, velmi rychlé

Jižní Tauridy: od 20. 9. do 20. 11., maximum 5. 11., ZHR 5, středně rychlé

Slunce:

1. 9. východ v 6.15 SELČ, západ v 19.44 SELČ

30. 9. východ v 6.59 SELČ, západ v 18.40 SELČ

Měsíc:

úplněk a zatmění Měsíce 7. 9.

nov 21. 9.

OTVÍRACÍ DOBY HVĚZDÁRNY PRO VEŘEJNOST V ZÁŘÍ:

PLANETÁRIUM: Programy pro veřejnost vždy v pátek a v sobotu, podrobnosti a předprodej vstupenek najdete na webu. Vzhledem k počtu míst v planetáriu doporučujeme zakoupit vstupenky předem online. V případě volných míst lze zakoupit vstupenku i na místě, platba hotově.

TURISTICKÉ ZNÁMKY je možné zakoupit v půlhodině před programem, případně po programu.

POZOROVÁNÍ večerní oblohy: pátek + sobota: 21:00 – 22.00 h, jen za příznivého počasí.

Přejeme vám krásné dny a jasnou oblohu.

HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM TŘEBÍČ
**ÚPLNÉ ZATMĚNÍ
MĚSÍCE**
NEDĚLE 7. září 2025
HVĚZDÁRNA BUDE OTEVŘENA
OD 19.00 DO 22:00

Měsíc vyjde v době, kdy již bude probíhat částečné zatmění (19:25 SELČ). Několik minut po jeho východu nastává úplné zatmění, které budeme pozorovat od Kostelička. Poté se podle situace přesuneme na hvězdárnu. Úplné zatmění končí ve 20:52 SELČ. Konec pozorování plánujeme po skončení částečného zatmění (21:56 SELČ).

ZA ŠPATNÉHO POČASÍ SE AKCE NEKONÁ!

Vstupné 40 Kč

HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM TŘEBÍČ
DDM Třebíč
www.ddmtrebic.cz

MLADÝ SPISOVATEL

NESPOKOJENÉ KVĚTINY

Lucie Švestková, 6. třída, 11 let, povídka získala 1. místo ve II. kategorii 8. ročníku soutěže

Kdysi dávno paní příroda stvořila jen jeden druh květiny. Ta kytky byla vysoká 10 cm, měla bílé okvětní lístky, bílý střed a dva listy. Jenže rostla pořád od jara do podzimu. V létě si stěžovala, že je jí moc velké horko. Na začátku jara a konci podzimu jí bylo zase moc zima. Na podzim zase, že na ni ještě navíc prší a nevěděla, jak se před deštěm bránit. A na jaře zase, že na ni moc fouká vítr a opadávají z ní okvětní lístky. Ale co jí vadilo ze všeho nejvíc, byla ta nevýrazná bílá barva.

Paní „Příroda“ zasedá v čele přírodní rady. V ní jsou také zástupci živočichů, zástupci rostlin, zástupci hub a také zástupci neživé přírody. Ze začátku bylo stížností od zástupců rostlin jen pár, ale postupně jich přibývalo a bylo víc a víc. Když měla přírodní rada schůzi, byla většinou zaměřená na nespokojenost rostlin. Rada se nakonec shodla, že bude několik druhů květin, které budou různě velké, různobarevné a s rozdílnými tvary listů. Na základě tohoto usnesení poslali návrhy do laboratoře. V laboratoři mají za úkol do semínka jediné doposud rostoucí květiny namíchat různé barvy. A pomocí lektvarů, hnojiva a množství vody změnit tvary, velikosti a přizpůsobit je různým podmínkám počasí. Když už bylo skoro vše hotovo, někdo omylem vylil žlutou barvu. Ta se částečně vylila na připravená semínka. Bohužel si toho nikdo nevšiml.

Až za několik měsíců ze semínek vyrostly rozmanité květiny, tak teprve potom si vědci všimli, že středy květů nejsou bílé, ale žluté. Všichni usilovně přemýšleli, ale nedošlo jim, kde se ta žlutá barva uprostřed květů vzala. Potom šli vědci ukázat své nově vypěstované květiny přírodní radě. Té se květiny velice líbily a byly tak famózní, že se jim začalo říkat flóra. Tvary byly od zvonku po bohatý otevřený květ. A velikosti byly od pár milimetrů až po jeden metr vysoké. Některé rostou, jen když na ně praží horké slunce. Některé rostou na začátku jara. Prostě, každá byla přizpůsobena jiným přírodním podmínkám. Byly tak nádherné, že se na ně nikdo neodvážil šlápnout botou. Proto se zahradám s květinami a jinými rostlinami říká botanická zahrada. No, to bychom měli, ale jak květiny pojmenovat? Takže například květina dnes známá pod jménem Sněženka. Každý člen přírodní rady vždy navrhne nějaké jméno pro danou květinu. Zástupce hub navrhl Zvoník. Zástupce zvířat zase Bělka. Zástupce rostlin navrhl Jarník, to mělo docela velký úspěch. Ale když přišel na řadu zástupce neživé přírody s nápadem Sněženka, tak se všichni jednohlasně shodli. Tak se ta daná květina jmenuje Sněženka jarní. Ale představte si, že takhle jména rostlin vymýšlet museli dělat zhruba 300.000 krát. Potom se jde návrh přednést paní Přírodě. Ta většinou vše schválí, ale někdy něco pozmění. Třeba z Hihicintu pozměnila název na Hyacint. Většina květin pak už byla se vším spokojená. Přece jenom se našly výjimky, které si stěžovaly. Za trest, že byly nespokojené, uschly dřív, než pořádně vykvetly. Květiny v dnešní době používáme na okrasu, ale i k jídlu a k lékařství.

O OŽIVLÉM SNĚHOVÉM PSOVI

Matěj Hofírek, 5. třída, povídka získala Čestné uznání v I. kategorii 8. ročníku soutěže

Ráno se Matěj a Tomáš vzbudili a venku bylo krásně bílo. Celou noc hodně sněžilo. Nasnídali se, teple se oblékli a spěchali spolu ven. Tahali se na saních, koulovali se, odhrabovali sních, dělali sněhové andílky, zkrátka a dobře se bavili. Pak je napadlo udělat sněhuláka. Ukouleli tři různě velké sněhové koule, které pak společnými silami poskládali na sebe. Běželi najít nějaký hrnec, který by se hodil sněhulákovi na hlavu, klacíky a kamínky na vytvoření očí a pusy. Ale když přišli, tak byl sněhulák rozbouraný. Znovu ho postavili, dali mu na hlavu hrnec, místo rukou klacíky a jako oči a pusu použili kamínky. Zapomněli na mrkev, kterou by použili jako nos. Mrkev doma nenašli, naštěstí byl obchod hned naproti, zašli tam a mrkví pro jistotu nakoupili více, kdyby chtěli dělat více sněhuláků.

Ale když se vrátili i s mrkví, sněhulák byl znovu na zemi. Asi po půl hodině zmenšování, zvětšování a uhlazování sněhulák znovu stál. Začali se radovat. Jejich radostí ale rozveselili psa, který začal běhat po celé zahradě. Lítal velkou rychlostí, sních se za ním jen vířil. Najednou si to namířil přímo na jejich sněhuláka. A bum! Ten byl zase na zemi a pes byl úplně celý bílý. Díky psovi dostali báječný nápad. Mladší bratr Tomáš říká: „Uděláme si sněhového psa.“ Dali se znovu do koulení a tvarování sněhových koulí, tentokrát jich bylo potřeba více velikostí. Po chvíli snažení byl sněžný pes hotový a vypadal jako doopravdický. Byl klukům asi po kolena, měl svěšené uši, krásné velké oči, krátký čumák a klacík posloužil jako aportovací hračka, kterou mu zastrčili do tlamy. Běželi se pochlubit rodičům, jenže co neviděli, když se vrátili i s rodiči!

Jejich sněhový pes ožil a dováděl s živým psem.

Honili se po celé velké zahradě, aportovali klacíky, hledali ve sněhu schované míčky. Po chvílce dovádění s ním šli na procházku kolem rybníka. Tomáš při veselém poskakování zakopl a sklouzl po nohách do rybníka. Matěj řekl psovi, ať tu zůstane a rychle běžel pro rodiče. Když přiběhli, tak viděli, jak oba psi vytahují Tomáše za rukávy bundy na břeh rybníka. Když ho vytáhli, šli všichni rychle domů, kde se Tomáš převlékl do suchého oblečení, a uvařili si teplý voňavý čaj. Po obědě se chtěli domluvit na jmeně, ale nemohli přijít na to správné, které by se oběma líbilo. Tak mu alespoň nachystali misku s granulemi a vodu. Odpoledne šli ven a napadlo je postavit iglú.

Sněhu bylo venku opravdu hodně, a tak šla stavba dobře. S iglú jim musel trochu pomáhat tatínek. Pomocí lopaty dělali ze zmrzlého sněhu velké sněhové cihly, které na sebe pak pečlivě stavěli. Druhý den ráno se stavbou ještě pokračovali a na oběd bylo iglú hotové. Bylo asi dva metry vysoké, vchod byl zakulacený a nižší. Když chtěli kluci dovnitř, museli lézt po kolenou. Mělo pět oken a uvnitř udělali sněhový gauč pro pejsky. Venku byl mráz, ale uvnitř iglú bylo příjemné teplo. Vedle iglú pak postavili velkou rodinu sněhuláků. Ta naštěstí neožila. Pejskům vyrobili míčky ze sněhu a házeli jim je.

PŘIDEJTE SE K NÁM

ZAHRADNÍ HRY MEZI PANELÁKY

PUTOVNÍ ZÁBAVNÉ ODPOLEDNE PRO DĚTI A RODIČE

KROKET * STICK ON LINE * ROLLORS * CORNHOLE * KUBB *
4 IN LINE * HOOKBRUČ * PETANQUE * A DALŠÍ

Po 8.9. Sídliště Hájek - hřiště na ul.kpt.Nálepky

Út 9.9. Dětské hřiště – Čajkovského ul.

St 10.9. Dětské dopravní hřiště – Bartušková ul.

Čt 11.9. Komunitní centrum Moravia

14.00 -17.00 hod.

Středa 17.9.2025
15.00 – 17.00 hod.
Dětské dopravní hřiště – Bartušková ul.

**Soutěž o nejpomalejší jízdu
v rámci projektu
VESELÉ HŘIŠTĚ**

CYKLOŠNECI 2025

Rodinné

sportovní odpoledne

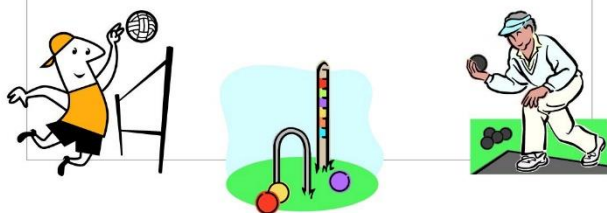
Přijďte si vyzkoušet netradiční sporty :

PETANQUE, KROKET,

TETHERBALL, ŠOUPANOU a další!

Vyzkoušejte jízdu na našem hřišti na svých
kolech či kolečkových bruslích !

Koloběžky i pro dospělé!

Středa 24.9.2025, 15.00 - 17.00 hodin

dopravní hřiště u ZŠ Bartušкова

VSTUP ZDARMA, DĚTI V DOPROVODU RODIČŮ

Pro děti i dospělé

Vstup zdarma

Hvězdárna a planetárium dr. Zdeňka Kvíze Třebíč

Švabinského 1310/5

Od 20:00

BOHATSTVÍ 26. 9. 2025

Bohatá je jen ta společnost, která využívá bohatství mysli.
Společnost, která zachází rozumně s kulturním a přírodním
bohatstvím a využívá technologie ke svému rozvoji.
Pojďte s námi objevit skryté poklady vědy
ve všech jejich podobách!

2005–2025: Slavíme 20 let Noci vědců v Česku!

www.nocvedcu.cz

Funded by
the European Union